

## موازين وضوابط معامله با مردم

### خطبه اول

الحمد لله الذي بعث نبيه محمداً صلى الله عليه وآله وسلم في خير القرون و فهم خير الناس للحق قبولاً و اختار له من الصحابة أقواهم تمسكاً به وأصدقهم دخولاً و واصطفى له من القرابة أكمل الناس عقولاً و فكانوا أقومهم ديناً وأغزرهم علماً و أشجعهم قلوباً و أحسنهم فهماً و جاهدوا في الله حق جهاده و فأقام بهم الدين و وفضلهم على جميع العالمين من أتباع الأنبياء والمرسلين.

وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له إله الأولين والآخرين و أشهد أن محمداً عبده ورسوله خاتم النبيين و صلى الله عليه وعلى آله الطيبين و وصحابته العدول الراشدين و وسلم تسليماً كثيراً إلى يوم الدين

﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ آتَفَوْا رَبِّكُمْ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَجِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾﴾ (النساء: ١)

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُونُوا إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾﴾ (آل عمران: ١٠٢)

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَلَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾﴾ (الأحزاب: ٧٠ - ٧١)

أما بعد:

برادران وخواهران عزیز: مسلمان نسبت به حقوق ووظایف برادر مسلمانان ایمان دارد و خود را پای بند و ملزم به احترام و ادای حقوق برادر مسلمان می داند. مسلمان بر این باور است که ادای حقوق و احترام برادر مسلمان عبادت و نزدیکی به الله است و زیرا این حقوق و آداب را الله متعال واجب کرده است و بنابراین باید بخاطر دستور الله آنها را رعایت نمود. این آداب و حقوق بشرح زیر هستند:

موقع ملاقات با برادر مسلمان قبل از هر چیز به او سلام کند و بگوید: «السلام علیکم ورحمة الله و باوی مصافحه کند. جواب سلام چنین داده شود. «السلام علیکم ورحمة الله و برکاته» زیرا الله می فرماید: ﴿وَإِذَا حُيِّتُمْ بِنَحِيَةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا﴾ (النساء: ٨٦)

«هرگاه به شما سلام گفته شد و در جواب آن کلماتی بهتر گفته شود یا بهمان اندازه اکتفا شود». وقتی برادر مسلمانی عطسه می زند «الْحَمْدُ لِلَّهِ» می گوید و در جواب عطسه او «يَرْحَمُكَ اللَّهُ» الله بر تو رحم کند» و گفته شود و عطسه کننده و در جواب او بگوید: «يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بِالْكُم» «الله هدایت تان کند و حال تان را بهبود سازد». زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم فرمود: «هرگاه کسی از شما عطسه زند و شنونده برایش و «يَرْحَمُكَ اللَّهُ» گوید و وقتی شنونده «يَرْحَمُكَ اللَّهُ» گفت و عطسه زننده در جواب او «يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بِالْكُم» گوید. (بخاری).

وقتی مسلمانی مریض شود و برادر مسلمان دیگر باید در حق او دعای صحت نموده و عیادتش کند و زیرا در حدیث آمده است:

” حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ خَمْسٌ: رَدُّ السَّلَامِ وَوَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ وَاتِّبَاعُ الْجَنَائِزِ وَاجَابَةُ الدَّعْوَةِ وَتَسْمِيَةُ الْعَاطِسِ ” (متفق علیه).

«هر مسلمان بر مسلمان دیگری پنج حق دارد: ۱- جواب دادن سلام و ۲- عیادت بیمار و ۳- تشیع جنازه و ۴- پذیرفتن دعوت و ۵- جواب گفتن به عطسه.

هر گاه برادر مسلمان با برادر مسلمانش در مورد مسئله‌ای مشورت کند و جویای خیر و صلاح شود و لازم است که راه خیر و صلاح به او گفته شود و دیدگاه‌های مفید برایش ارائه گردد و یعنی آنچه را شخص مورد مشورت برای خود مفید می‌داند و همان را به کسی که جویای مشورت است و ارائه دهد. زیرا رسول اکرم صلی الله و علیه وسلم فرمودند: هر گاه برادر مسلمان از شما جویای خیر و مشورت شود و آنچه را که خیر و صلاح می‌دانید و باو ارائه دهید. و در حدیثی دیگر از رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم روایت شده:

«الدِّينُ النَّصِيحَةُ» قُلْنَا: لِمَنْ؟ قَالَ: «لِلَّهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأَيِّمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ» (بخاری)

«دین یعنی خیرخواهی از ایشان سوال شد و خیر خواهی برای چه کسانی؟ فرمود: برای الله و برای کتاب او و رسولش و و برای ائمه مسلمانان و توده مردم».

هر آنچه را که مسلمان برای خود می‌پسندد و برای مسلمان دیگر نیز پسندد و هر آنچه را که برای خود دوست ندارد و برای مسلمان دیگر نیز دوست نداشته باشد.

(هر بد که بخود نمی‌پسندی و با کسی مکن ای برادر من (سعدی)

زیرا رسول اکرم صلی الله و علیه وسلم فرمود: «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ وَيَكْرَهُ لَهُ مَا يَكْرَهُ لِنَفْسِهِ» «مؤمن بودن به طور کامل و بمعنی واقعی کلمه منوط به این است که آنچه را که برای خودتان می‌پسندید برای دیگران پسند کنید و آنچه را که برای خودتان دوست نمی‌دارید و برای دیگران دوست نداشته باشید». (متفق علیه). در حدیثی دیگر آمده است: مسلمانان در محبت و دوستی و عطوفت و مهربانی و با همدیگر مانند جسد واحد هستند و هر گاه یک عضو از بدن دچار ناراحتی شود و سایر اعضا آن احساس ناراحتی نموده و دچار تب می‌شوند. و فرمود: «مؤمن بمنزله ساختمان است که هر بخش آن موجب تقویت بخش دیگر آن است».

بر مسلمان واجب است که مسلمان دیگر را در موقع نیاز و ضرورت کمک کند و او را بی یار و مدد کار نگذارد. زیرا در حدیث آمده است:

«أَنْصُرُ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا» فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ أَنْصُرُهُ إِذَا كَانَ مَظْلُومًا وَ أَفْرَأَيْتَ إِذَا كَانَ ظَالِمًا كَيْفَ أَنْصُرُهُ؟ قَالَ: «حُجَّزُهُ وَ أَوْ تَمَنَعَهُ وَ مِنَ الظُّلْمِ فَإِنَّ ذَلِكَ نَصْرُهُ» (متفق علیه).

«برادرت را یاری کن خواه ستمکار باشد یا ستم‌دیده» از رسول اکرم صلی الله و علیه وسلم اگر مظلوم بود او را یاری کنیم اما چگونه او را کمک کنیم در حالیکه ظالم است؟ فرمودند: دست او را بگیر و از ادامه ظلم و ستم او را منع کن».

و فرمودند: «هر مسلمان که مسلمان دیگر را که حرمت و آبرویش در خطر باشد و کمک کند و الله در مواردی که او نیاز به کمک داشته باشد و او را کمک و یاری می‌کند». (احمد).

و فرمود: «هر کس از حیثیت و آبروی مسلمان دفاع کند و الله روز قیامت آتش دوزخ را از وی

دور خواهد کرد». (احمد).

مسلمان نباید مسلمان دیگری را اذیت و آزار برساند از تعرض به مال و حیثیت و آبروی مسلمان جدا خودداری شود و زیرا در حدیث آمده است: «كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ وَ دَمُهُ وَ مَالُهُ وَ عَرَضُهُ» «همه چیز مسلمان بر مسلمان دیگر حرام و محترم است و خونس و مالش و حیثیت و آبرویش». (مسلم).

برای هیچ مسلمانی شرعا جایز نیست که با برادر مسلمان بیش از سه روز قطع رابطه کند. زیرا رسول اکرم صلی الله و علیه وسلم فرمود: جایز نیست برای مسلمان اینکه بیش از سه روز با برادر مسلمانش قطع رابطه کند و به طوری که موقع ملاقات و از یکدیگر روی گردانند. و از میان دو تن که با هم قهر هستند و کسی بهتر است که شروع به سلام کند و قطع رابطه خاتمه دهد. و فرمود: ای بندگان الله! برادروار زندگی کنید. (متفق علیه).

برای مسلمان جایز نیست که درباره مسلمانی دیگر نیرنگ و فریبکاری کند و در صدد گول زدن او باشد و زیرا الله می فرماید: ﴿ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغْيٍ مَا أَكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ٥٨ ﴾ (الأحزاب: ٥٨).

«آنانی که بی جهت مردان و زنان با ایمان را مورد اذیت و آزار قرار می دهند و بدون اینکه کاری انجام داده باشند مطمئنا مرتکب بهتان و گناه بزرگی شده اند» و می فرماید: ﴿ وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ١١٢ ﴾ (النساء: ١١٢).

«هر کس گناه و خطائی را مرتکب شود و آنرا بر گردن بی گناهی بیندازد و مطمئنا او مرتکب خطا و گناه آشکاری شده است».

رسول اکرم صلی الله و علیه وسلم می فرماید: «هر کس علیه مسلمانی اسلحه بکشد و هر کس در پی فریب و خدعه مسلمانان باشد و از گروه ما مسلمانان نیست». (مسلم).

و می فرماید: «با هر کس که داد و ستد کردی بگو که: خیانت روا نیست» (متفق علیه).  
و می فرماید: «هر کس عهده دار امور ملتی شود و در حالی بمیرد که ملتش را فریب می دهد و الله بهشت را برایش حرام کرده است». (متفق علیه).

و می فرماید: «هر کس همسر یا مستخدم کسی را فاسد کند و فریب دهد و از گروه ماه مسلمانان نیست».

بر انسان مسلمان جایز نیست که با مسلمان دیگر فریبکاری کند و یا او را تکذیب نماید و یا در پرداخت قرض هایش تاخیر کند. زیرا الله می فرماید: ﴿ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا ١ ﴾ (المائدة: ١).

«ای مؤمنان نسبت به معاملات و عهد و پیمان خود پای بند باشید» و می فرماید: ﴿ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا ١٧٧ ﴾ (البقرة: ١٧٧).

«بندگان خوب کسانی هستند که نسبت به عهد و پیمان های خود تعهد دارند و وفاء به عهد می کنند» و می فرماید: ﴿ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَاتِبٌ مَسْئُولًا ٣٤ ﴾ (الإسراء: ٣٤).

«به عهدهای تان وفا کنید و چون درباره آنها از شما سوال خواهد شد». و رسول اکرم صلی الله و

علیه وسلم می فرماید:

«أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا خَالِصًا وَوَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خَصَلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خَصَلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ حَتَّى يَدَعَهَا: إِذَا أُوْتِمِنَ خَانَ وَ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَ إِذَا عَاهَدَ غَدَرَ وَ إِذَا خَاصَمَ فَجَرَ»

«چهار خصلت هستند و هر کس یکی از این خصلت‌ها را داشته باشد و منافق خالص است و مادام که آن را ترک نکرده باشد. آن چهار خصلت بشرح زیر هستند: ۱- خیانت در امانت ۲- دروغ در گفتار ۳- خلاف وعده نمودن ۴- اینکه در خصومت متوسل به بدزبانی و دشنام شود». (متفق علیه).

انسان مسلمان باید از لغزش‌های مسلمان دیگر صرف نظر کند و عیوب او را پنهان نماید و در صدد کشف اسرار وی بر نیاید و زیرا الله متعال می فرماید:

﴿ فَأَعْفُ عَنْهُمْ وَأَصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴾ (المائدة: ۱۳)

«عفو کن و از آنان در گذر بفرما و همانا الله نیکو کاران را می پسندد» و می فرماید: ﴿ فَمَنْ عَفَىٰ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَأَبْتِغَاءٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ﴾ (البقرة: ۱۷۸)

«هر کس از جانب برادر مسلمانش مورد عفو قرار گرفت و او باید به خوبی حقش را دنبال کند و بدهکار نیز با حسن و خوبی و حق صاحب حق را بپردازد» و می فرماید: ﴿ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴾ (الشورى: ۴۰)

«هر کس در گذرد و آشتی کند و پاداش او برعهده الله است». و می فرماید: ﴿ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا يُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ ﴾ (النور: ۲۲)

«عفو و در گذر کنید و آیا دوست ندارید که الله از گناهان شما بگذرد».

بر مسلمان واجب است که برادر مسلمانش را در صورت نیاز مساعدت کند و در تامین نیازها و رفع مشکلات او در حد توان سعی و تلاش کند. زیرا الله عزوجل می فرماید: ﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ﴾ (المائدة: ۲)

« ودر بر (نیکی) و پرهیزگاری با یکدیگر همکاری کنید »

هر گاه مسلمانی بنام الله نزد مسلمانی دیگر پناهنده شود و باید باو پناه داده شود و هر گاه نام الله را واسطه کرد و چیزی خواست و به او داده شود. اگر مسلمانی در حق برادر مسلمانش احسان کند و جبران کرده شود و برای او در عوض احسانش دعای خیر کند. زیرا در حدیث آمده است: «هر کس بواسطه نام الله از شما پناه طلب کند و پناهنش دهید و هر کس بواسطه نام الله از شما چیزی بخواهد و باو جواب رد ندهید و هر کس شما را دعوت کند و بپذیرید و هر کس در حق شما معروفی را انجام دهد جبرانش کنید و اگر چیزی نداشتید که احسان او را جبران کنید و در حق او دعای خیر کنید تا شما اطمینان پیدا کنید که احسان او را جبران کرده‌اید. (احمد و ابوداود و نسائی و حاکم).

أقول قولی هذا و أستغفر الله لي ولكم و فاستغفروه إنه هو الغفور الرحيم.

## خطبه دوم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَوَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَمَنْ دَعَا بِدَعْوَتِهِ  
إِلَى يَوْمِ الدِّينِ.

أما بعد:

برادران وخواهران گرامی:

مسلمان معتقد است که تمام ادیان بجز دین اسلام باطل و منسوخ هستند و پیروان ادیان دیگر کافر و پیروان دین اسلام مسلمان و پیرو حق می باشند و این عقیده بر گرفته از آیات قرآن و احادیث

رسول اکرم صلی الله و علیه وسلم می باشد و الله می فرماید ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾

(آل عمران: ۱۹).

«همانا دین حق نزد الله و اسلام است» و می فرماید: ﴿وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ (آل عمران: ۸۵). «هر کس دینی سواى اسلام را پیروی کند و هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و او روز قیامت جزء زیانکاران خواهد بود» و می فرماید:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ (المائدة: ۳) «امروز دین شما را کامل نموده نعمتهای خود را بر شما اتمام کردم و دین اسلام را برای شما برگزیدم».

آری! بوسیله این اخبار آسمانی و راستین الهی انسان مسلمان یقین دارد که تمام ادیان قبل از اسلام منسوخ شده اند و دین واقعی برای تمام بشر اسلام است و الله متعال دینی غیر از اسلام از هیچ کس نمی پذیرد و شریعتی غیر از آن را نمی پسندد. به کفر کافر راضی نمی شود و آنرا تأیید نمی کند و زیرارضایت به کفر و کفر است. بغض مسلمان نسبت به کافر بخاطر مبعوض بودن او نزد الله متعال است. مادام که الله کافر را بخاطر کفرش مبعوض می داند و مسلمان نیز با وی بغض می ورزد. مسلمان با کافر مودت و پیمان دوستی ندارد و زیرا الله می فرماید:

﴿لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ (آل عمران: ۲۸).

«مؤمنان و مؤمنان را گذاشته با کفار پیمان دوستی بر قرار نکنند» و می فرماید:

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ﴾ (المجادلة: ۲۲).

«نمی یابی قومی را که مؤمن به الله و روز قیامت باشند که با دشمنان الله و رسول مودت و دوستی کنند. ولو اینکه آنها پدران و فرزندان و برادران و خویشاوندان آنان باشند».

اگر کافر از اهل حرب نباشد و مسلمان درباره او عدالت و انصاف را باید رعایت کند و در نفع

رسانی باو بخل نوزد. زیرا الله می فرماید: ﴿لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ

أَنْ تَبْرُوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾ (الممتحنة: ۸).

«الله از احسان و نیکی و انصاف در حق آن عده از کفار که با شما مسلمانان نمی جنگند و شما را از خانه و کاشانه بیرون نمی کنند و منع نمی کند. همانا الله اهل انصاف را می پسندد». این آیه کریمه

اقساط با کفار را که عبارت است از عدل و انصاف مباح قرار داده و بجز کفار محارب و کسی دیگر را مستثنی نکرده است و درباره کفاری که در حال جنگ با مسلمانان هستند که در اصطلاح قرآن محارب گفته می‌شوند و قوانین و احکام بخصوصی وجود دارد.

انسان مسلمان موظف است بر اساس قانون بشردوستانه با کفار رفتار نماید یعنی اگر گرسنه شد به او غذا بدهد و اگر تشنه بود به او آب دهد و اگر بیمار شود و او را مداوا کند و از موارد هلاکت او را نجات بخشد و بی دلیل او را آزار نرساند. زیرا در حدیث آمده است «ارْحَمُوا مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمُكُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ» (طبرانی و حاکم). «بر اهل زمین ترحم کنید تا آنکه در آسمان است (الله) بر شما رحم کند». و آمده است: «فِي كُلِّ ذِي كَبِدٍ رَطْبَتُهُ أَجْرٌ» «ترحم به هر موجود زنده موجب پاداش است». (احمد و ابن ماجه).

همچنین مسلمان شرعا مجاز نیست که به کافر غیر حربی کوچکترین آزاری برساند خواه آزار مالی باشد یا جانی و روحی. زیرا در حدیث آمده است و الله می‌فرماید: «ای بندگان من و من هر گونه ظلم و ستمی را بر خود حرام قرار داده‌ام و آن را میان شما نیز حرام می‌دانم و لذا بر یکدیگر ستم نکنید». (مسلم).

مسلمان باید با سنن و شیوه‌های کفار مخالفت کند و در اموری که ضروری نیستند از هر گونه مشابهت با آنان جدا خود داری کند. مثلا اگر کافر ریش و محاسن خود را تیغ می‌زند و مسلمان باید محاسنش را بگذارد و واگر کافر محاسن خود را رنگ نمی‌کند و مسلمان باید از رنگ استفاده کند و در پوشیدن لباس نیز مسلمان باید با شیوه‌های کفار مخالفت کند و زیرا رسول اکرم صلی الله و علیه و سلم می‌فرماید: «مَنْ تَنَسَّبَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ» «هر کس مشابهت با قومی را اختیار کند از آنها محسوب می‌گردد» (متفق علیه).

و می‌فرماید: «با گذاشتن محاسن و کوتاه کردن سیبیل‌ها و با کفار مخالفت کنید». و می‌فرماید: «إِنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى لَا يَصْبُغُونَ وَفَخَالِفُوهُمْ» یعنی یهود و نصاری لحيه و محاسن خود را خضاب نمی‌زنند و شما مسلمانان در این امر با آنان مخالفت کنید» و یعنی محاسن و موهای سر را حنا رنگ کنید و واز رنگ سیاه خالص بپرهیزید و زیرا در حدیث آمده است و رسول اکرم صلی الله و علیه و سلم فرمودند: «غَيِّرُوا هَذَا (الشعر الأبيض) وَاجْتَنِبُوا السَّوَادَ» «رنگ موهای سفید را تغییر دهید و واز رنگ سیاه خالص بپرهیزید».

عباد الله! صلوا وسلموا على من أمرتم بالصلاة والسلام عليه في قوله سبحانه: ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ ﴿٥٦﴾ (الأحزاب: ٥٦) و اللهم فصلِّ وسلم على عبدك ورسولك محمد وعلى آله وأصحابه أجمعين و والتابعين لهم بإحسان إلى يوم الدين.

اللهم ارض عن الصحابة الأخيار و آل البيت الأبرار و اللهم إنا نشهدك حب نبيك و وأهل بيت نبيك و وأصحاب نبيك و ومن سار على نهج نبيك صلى الله عليه وآله وسلم. اللهم وفقنا لما تحب وترضى و اللهم انصر الإسلام والمسلمين و ودمر أعداءك أعداء الدين.

اللهم اغفر لنا ولآبائنا وأمهاتنا وجميع المسلمين الأحياء منهم والميتين و برحمتك يا أرحم  
الراحمين و اللهم آتِ نفوسنا تقوها وزكها أنت خير من زكاها و أنت وليها ومولاها و ربنا آتنا في  
الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النار.  
عباد الله! إن الله يأمر بالعدل والإحسان وإيتاء ذي القربى و وينهى عن الفحشاء والمنكر والبغى و  
يعظكم لعلكم تذكرون.